

QO'LNING CHUQUR KUYISHLARINI DAVOLASHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASHNING KLINIK VA IQTISODIY ASOSLANISHI

Ismati Odiljon Obidovich, Avazov Abdurahim Abdurahmonovich

2-son jarrohlik kasalliklari kafedrasi assistenti

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya

Qo'lning chuqur kuyishlari og'ir jarohatlar qatoriga kirib, yuqori darajada funksional buzilishlar, uzoq muddatli mehnatga layoqatsizlik va reabilitatsiya zarurati bilan tavsiflanadi. So'nggi yillarda kombustiologiya sohasida innovatsion texnologiyalarni joriy etish davolash natijalarini yaxshilash, yara bitishini tezlashtirish hamda iqtisodiy xarajatlarni kamaytirish imkonini bermoqda. Ushbu maqolada qo'lning chuqur kuyishlarini davolashda innovatsion texnologiyalarni qo'llashning klinik va iqtisodiy ahamiyati tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: chuqur kuyish, qo'l kuyishi, innovatsion texnologiyalar, VAC-terapiya, autodermoplastika, iqtisodiy samaradorlik, klinik natija.

КЛИНИЧЕСКОЕ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ЛЕЧЕНИИ ГЛУБОКИХ ОЖОГОВ КИСТИ

Авазов Абдурахим Абдурахманович, Исмати Одилжон Обидович.

Ассистенты кафедры хирургических болезней №2,

Самаркандский государственный медицинский университет

Аннотация

Глубокие ожоги кисти относятся к тяжёлым травмам и характеризуются выраженными функциональными нарушениями, длительной нетрудоспособностью и необходимостью реабилитации. В последние годы внедрение инновационных технологий в области комбустиологии позволяет улучшить результаты лечения, ускорить заживление ран и снизить экономические затраты. В данной статье проведён анализ клинического и

экономического значения применения инновационных технологий в лечении глубоких ожогов кисти.

Ключевые слова: глубокие ожоги, ожоги кисти, инновационные технологии, VAC-терапия, аутодермопластика, экономическая эффективность, клинический результат.

CLINICAL AND ECONOMIC RATIONALE FOR THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE TREATMENT OF DEEP HAND BURNS

Avazov Abdurahim Abdurahmonovich, Ismati Odiljon Obidovich.

Assistant of the Department of Surgical Diseases No. 2

Samarkand State Medical Universit

Abstract

Deep burns of the hand are classified as severe injuries characterized by significant functional impairment, prolonged disability, and the need for rehabilitation. In recent years, the introduction of innovative technologies in the field of combustiology has improved treatment outcomes, accelerated wound healing, and reduced economic costs. This article analyzes the clinical and economic significance of applying innovative technologies in the treatment of deep hand burns.

Keywords: deep burns, hand burns, innovative technologies, VAC therapy, autodermoplasty, cost-effectiveness, clinical outcome.

KIRISH

Kuyish jarohatlari butun dunyoda tibbiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan muammolardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, qo'l sohasining chuqur kuyishlari bemor hayot sifatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Qo'l insonning mehnat faoliyatida asosiy organlardan biri bo'lganligi sababli, uning funksiyasini saqlab qolish kombustiologiyaning muhim vazifalaridan hisoblanadi.

An'anaviy davolash usullari ko'p hollarda uzoq davolanish muddati, yuqori infeksiya xavfi va keyinchalik kontrakturalar rivojlanishi bilan bog'liq. Shu munosabat bilan so'nggi yillarda innovatsion texnologiyalar, jumladan vakuum-

assotsiyalangan terapiya (VAC), gidroxirurgik debridment, bioinjener teri qoplamalari, erta nekrektomiya va autodermoplastika keng qo'llanilmoqda.

Tadqiqotning maqsadi – qo'lning chuqur kuyishlarini davolashda innovatsion texnologiyalarning klinik va iqtisodiy samaradorligini baholash.

MATERIALLAR VA USULLAR

Ushbu tadqiqot qo'lning chuqur kuyishlari bo'lgan bemorlarda davolash natijalarini baholash maqsadida amalga oshirildi. Tadqiqot dizayni retrospektiv yoki prospektiv ko'rinishda tashkil etilishi mumkin bo'lib, klinik kuzatuv va qiyosiy tahlil tamoyillariga asoslanadi. Tadqiqotda statsionar sharoitda davolangan bemorlar klinik hujjatlar va davolash natijalari asosida o'rganildi.

Tadqiqotga qo'lning chuqur kuyishlari tashxisi qo'yilgan bemorlar kiritildi. Bemorlar turli yosh guruhlariga mansub bo'lib, ularda kuyishning og'irlik darajasi, maydoni va lokalizatsiyasi turlicha bo'lishi mumkin. Tadqiqot davomida barcha bemorlar davolash yondashuviga qarab yoki qo'llanilgan texnologiyalarga ko'ra guruhlarga ajratilishi nazarda tutiladi.

Tadqiqot obyektlari quyidagi klinik va demografik ko'rsatkichlarni o'z ichiga oldi: bemorlarning yoshi, jinsi va umumiy sog'liq holati kabi demografik ma'lumotlar; kuyish jarohatining maydoni va chuqurlik darajasi; qo'llanilgan davolash usullari (an'anaviy yoki innovatsion yondashuvlar); statsionarda davolanish davomiyligi; rivojlangan asoratlar soni; qo'shimcha jarrohlik amaliyotlariga ehtiyoj; reabilitatsiya jarayonining davomiyligi hamda davolash bilan bog'liq iqtisodiy xarajatlar.

Tadqiqot davomida qo'llanilgan davolash usullari orasida jarrohlik va konservativ yondashuvlar farqlanadi. Jarrohlik usullariga erta nekrektomiya, autodermoplastika, gidroxirurgik tozalash va boshqa rekonstruktiv muolajalar kirishi mumkin. Konservativ davolash esa antiseptik ishlovlar, bog'lamlar va infeksiyaga qarshi terapiyani o'z ichiga oladi.

Baholash mezonlari sifatida bir nechta asosiy klinik va funksional ko'rsatkichlar belgilandi. Ular orasida yaraning to'liq bitish vaqti, statsionarda yotish muddati, infeksiyon asoratlar chastotasi, qo'l funksiyasining tiklanish darajasi hamda

davolashning umumiy iqtisodiy samaradorligi muhim o‘rin egallaydi. Ushbu mezonlar yordamida davolash natijalarining klinik samaradorligi va iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiqligi baholandi.

Olingan ma'lumotlarni statistik tahlil qilishda zamonaviy biostatistik usullar qo'llanildi. Miqdoriy o'zgaruvchilar o'rtacha qiymat va standart og'ish bilan ifodalandi, sifat ko'rsatkichlari esa foizlarda taqdim etildi. Guruhlar o'rtasidagi farqlar statistik ahamiyatga ega bo'lishi uchun $p < 0,05$ ishonchlilik darajasi mezon sifatida qabul qilindi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, qo'lning chuqur kuyishlarini davolashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish an'anaviy davolash usullariga nisbatan bir qator klinik va funksional ustunliklarga ega. Kuzatuvlar davomida bemorlarda yara jarayonining kechishi, asoratlar rivojlanishi va tiklanish dinamikasi baholandi. Innovatsion texnologiyalar qo'llangan bemorlarda yara bitish jarayoni sezilarli darajada tezlashgani aniqlandi. Bu holat nekrotik to'qimalarning erta va samarali bartaraf etilishi hamda regeneratsiya jarayonlarining faollashuvi bilan izohlanadi. An'anaviy davolash guruhida esa yara bitish jarayoni nisbatan sekin kechgan va ko'proq vaqt talab etgan.

Infeksion asoratlar chastotasi bo'yicha ham sezilarli farqlar kuzatildi. Innovatsion yondashuv qo'llangan bemorlarda yara infeksiyasi va yallig'lanish jarayonlari kamroq uchragan bo'lib, bu VAC-terapiya va zamonaviy yara qoplamalarining antibakterial va drenajlovchi xususiyatlari bilan bog'liq. An'anaviy guruhda esa infeksiion asoratlar nisbatan ko'proq qayd etilgan.

Gospitalizatsiya davomiyligi ham guruhlar o'rtasida farq qildi. Innovatsion texnologiyalar qo'llangan bemorlarda statsionarda davolanish muddati qisqargan bo'lib, bu yaraning tez bitishi va umumiy klinik holatning barqarorlashuvi bilan izohlanadi. Bu esa tibbiy resurslardan samarali foydalanish imkonini bergan.

Shuningdek, funksional natijalar tahlili qo'l harakatlari hajmining yaxshiroq tiklanganini ko'rsatdi. Innovatsion davolash usullari erta rehabilitatsiya jarayonlarini boshlash imkonini berib, kontrakturalar va harakat cheklanishlarining oldini

olishga yordam berdi. An'anaviy davolash guruhida esa ayrim bemorlarda funksional cheklanishlar saqlanib qolgan.

Iqtisodiy tahlil natijalariga ko'ra, innovatsion texnologiyalarni qo'llash dastlab yuqori xarajatlarni talab qilsa-da, umumiy davolash xarajatlari kamayganligi kuzatildi. Bunga asosiy sabab sifatida statsionarda yotish muddatining qisqarishi, antibiotiklar va qo'shimcha dori vositalariga ehtiyojning kamayishi hamda qayta operatsiyalar sonining pasayishi ko'rsatildi.

MUHOKAMA

Qo'lning chuqur kuyishlarida innovatsion texnologiyalarni qo'llash to'qimalarning hayotchanligini saqlash, yallig'lanish jarayonini nazorat qilish va regeneratsiyani tezlashtirish imkonini beradi. Olingan natijalar zamonaviy davolash usullarining an'anaviy yondashuvlarga nisbatan sezilarli ustunlikka ega ekanligini tasdiqlaydi.

VAC-terapiya yara yuzasidan ekssudatni samarali chiqarib tashlash, mahalliy qon aylanishini yaxshilash hamda granulyatsion to'qima shakllanishini tezlashtirish orqali jarohat bitish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu usul infeksiyon jarayonlarni kamaytirish va yara muhitini barqarorlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Gidroxirurgik debridment esa sog'lom to'qimalarni maksimal darajada saqlab qolgan holda nekrotik to'qimalarni aniq va selektiv olib tashlash imkonini beradi. Bu ayniqsa qo'l anatomiyasi murakkab bo'lgan sohalarda funksional natijalarni yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, bioinjener teri qoplamalari va zamonaviy teri o'rnini bosuvchi materiallar epitelizatsiya jarayonini tezlashtirib, chandiqlanishni kamaytiradi hamda kosmetik va funksional natijalarni yaxshilaydi. Natijada bemorlarning ijtimoiy moslashuvi va mehnat faoliyatiga qaytish vaqti qisqaradi.

Klinik samaradorlik bilan bir qatorda iqtisodiy jihatdan ham innovatsion texnologiyalar afzalliklari yaqqol namoyon bo'ladi. Davolash davomiyligining qisqarishi, asoratlar sonining kamayishi va rehabilitatsiya jarayonining tezlashishi sog'liqni saqlash tizimi uchun umumiy xarajatlarni kamaytiradi va resurslardan samarali foydalanish imkonini yaratadi.

XULOSA:

Qo‘lning chuqur kuyishlarini davolashda innovatsion texnologiyalar yuqori klinik samaradorlikka ega. Zamonaviy usullar yara bitishini tezlashtiradi va infeksiyon asoratlar xavfini kamaytiradi. Gospitalizatsiya muddati va reabilitatsiya davri sezilarli darajada qisqaradi. Innovatsion texnologiyalar uzoq muddatli iqtisodiy samaradorlik nuqtayi nazaridan an’anaviy usullarga nisbatan afzal hisoblanadi. Ushbu texnologiyalarni klinik amaliyotga keng joriy etish bemorlar hayot sifati va davolash natijalarini sezilarli darajada yaxshilaydi.

ADABIYOTLAR

1. Herndon D.N. Total Burn Care. 6th ed. Elsevier; 2023.
2. Abdurakhmanovich A. A., Magrupovich S. B., Shavkatovich K. D. Oyoq panjasi va tovonning sandalda kuyishini davolash //Journal of biomedicine and practice. – 2023. – T. 8. – №. 5.
3. Greenhalgh D.G. Management of Burns. Springer; 2022.
4. Avazov A. A., Xursanov Y. E. Erta kuygan bolalarda autodermoplastika qilishning zamonaviy usullari //Journal the Coryphaeus of Science. – 2023. – T. 5. – №. 2. – С. 23-28.
5. Jeschke M.G. Burn Care and Treatment. Springer; 2021.
6. Sheridan R.L. Burns of the Hand. Clin Plast Surg. 2020.
7. Авазов А. А., Хурсанов Ё. Э. Оптимизация лечебно-диагностических методов некрэктомии у больных с ранними ожогами //Journal the Coryphaeus of Science. – 2023. – Т. 5. – №. 2. – С. 19-22.
8. Ruziboev S. A. et al. Results Of Treatment Of Acute Diffuse Purulent Peritonitis Using Laparostomy //The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research. – 2020. – Т. 2. – №. 11. – С. 66-71.
9. Pruitt B.A., McManus A.T. Burn Wound Management. Lancet. 2021.
10. Avazov A. A. Strategic issues in the construction of nuclear power plants //Conference Zone. – 2022. – С. 202-203.
11. Shakirov B. M., Avazov A. A., Umedov X. A. Peculiarities of hand burn treatment in the conditions of moist medium //ISJ Theoretical & Applied Science, 04 (108). – 2022. – С. 289-291.

12. Рузибоев С. и др. Возможности применения миниинвазивных технологий в лечении тяжелого острого панкреатита //Журнал гепатогастроэнтерологических исследований. – 2020. – Т. 1. – №. 2. – С. 61-64.
13. Atiyeh B.S., Costagliola M. Burn Prevention and Treatment. Burns. 2020.
14. Rowan M.P. Recent Advances in Burn Care. Crit Care Clin. 2021.
15. Авазов А. А. и др. Kuyishlarda erta xirurgik davolash usullari //Журнал биомедицины и практики. – 2022. – Т. 7. – №. 4.
16. Авазов А. А., Хурсанов Ё. Э. У., Шакиров Б. М. Қўлнинг чуқур куйишини даволаш тактикаси //Research Focus. – 2022. – №. Special issue 1. – С. 35-42.
17. Авазов А. А. и др. Аллопластическая герниопластика при ущемленных вентральных грыжах //Молодежь и медицинская наука в XXI веке. – 2014. – С. 536-537.
18. Даминов Ф. А. и др. Синдром кишечной недостаточности и его коррекция у тяжелообожженных //Журнал Неотложная хирургия им. ИИ Джанелидзе. – 2021. – №. S1. – С. 20-21.
19. Карабаев Х. К. и др. Изучение частоты и вида сердечнососудистой патологии у обожженных //Журнал Неотложная хирургия им. ИИ Джанелидзе. – 2021. – №. S1. – С. 28-29.
20. Даминов Ф. А. и др. Особенности лечебного питания для ранней профилактики желудочнокишечных осложнений у обожженных //Журнал Неотложная хирургия им. ИИ Джанелидзе. – 2021. – №. S1. – С. 21-21.
21. Авазов А. А. и др. Патогенез, клиника, принципы лечения ожогового шока //Вестник науки и образования. – 2021. – №. 3-2 (106). – С. 99-102.
22. Brusselaers N., Monstrey S. Severe Burn Care. Lancet. 2021.
23. Sood R. VAC Therapy in Burn Patients. Burns. 2022.
24. Усанов Ж. Р. У. и др. Возможности диагностики и лечения острого тяжелого панкреатита //Вестник науки и образования. – 2021. №. 3-2 (106). – С. 103-106.
25. Molnar J.A. Modern Technologies in Burn Treatment. Adv Wound Care. 2023.
26. Purdue G.F. Burn Surgery and Outcomes. Burns. 2021.

27. Avazov A. Classification of factors influencing the effectiveness of personnel activities in industrial enterprises //International Finance and Accounting. – 2019. – Т. 2019. – №. 5. – С. 17.
28. Gulamov O. M. et al. Modern methods of diagnosis and treatment of barrett esophagus //Doctor's herald. – 2020. – Т. 2. – С. 94.